

Arbetsmarknadsdepartementet

Betänkandet Marknadsorienterade styrmedel på arbetsmiljöområdet (SOU 2009:97)

Genom remiss den 21 december 2009 (A2009/4047/ARM) har ILO-kommittén anmodats att yttra sig över betänkandet Marknadsorienterade styrmedel på arbetsmiljöområdet (SOU 2009:97).

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

Någon generell genomgång av relevanta ILO-konventioner görs inte i utredningen. För ett par av förslagen diskuteras dock dess förhållande till relevanta ILO-konventioner.

I bakgrundsavsnittet om upphandling behandlas ILO:s konvention nr 94 om arbetsklausuler i kontrakt där offentlig myndighet är part, som Sverige ej ratificerat.

I samband med utredningens presentation av förslaget om införandet av obligatorisk arbetsmiljöutbildning redogörs vidare för de arbetsmiljöutbildningskrav som framgår av ILO:s konvention (nr 187) och rekommendation (nr 197) om ett ramverk för att främja arbetsmiljö, som Sverige ratificerat. ILO-kommittén bedömer att förslaget är förenligt med ILO-konventionens krav.

Någon analys av det återstående förslagets förhållande till ILO-konventioner ratificerade av Sverige finns inte, vilket ILO-kommittén beklagar. Enligt förslaget ska en arbetsgivare som har blivit arbetsmiljöcertifierad av ett ackrediterat certifieringsorgan i enlighet med kraven i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete i AFS 2001:1 eller kraven i standarden OHSAS 18001 bli undantagen från kravet på genomgången av samtliga arbetsställen.

I styrmedelsutredningens delbetänkandet En ny modell för arbetsmiljötillsyn (SOU 2009:40) föreslogs att inspektionsverksamheten delvis ska få en ny inriktning. I stället för att som i dag tillämpa enbart en s.k. riskbaserad tillsyn som grund för

urval av arbetsställen föreslås därutöver en genomgång av samtliga arbetsställen under en 5-års period. I ILO-kommitténs yttrande över delbetänkandet påtalades att avgörande för att förslaget ska vara förenligt med relevanta ILO-konventioner är att ett arbetsställe fortsatt ska inspekteras så ofta och så ingående som må erfordras för en effektiv tillämpning av vederbörliga kriterier (ILO:s konvention nr 81 om arbetsinspektion, art. 16). ILO-kommittén gjorde bedömningen att förslaget i sig inte står i strid med denna bestämmelse.

Som utredningen konstaterade i delbetänkandet innefattar ILO:s konvention nr 187 om ett ramverk för främjande av arbetsmiljö ett övergripande krav på ett nationellt arbetsmiljösystem, som bl.a. ska omfatta en myndighet eller annat organ som är ansvarigt för arbetsmiljöfrågor samt ett system för arbetsmiljöinspektion.

Enligt konventionen nr 81 om arbetsinspektion ska vidare ett system för arbetsinspektion upprätthållas av de medlemsstater som ratificerat konventionen. Arbetsinspektion ska ske på alla arbetsställen som ingår i inspektörernas övervakningsuppdrag. Inspektion ska bl.a. avse tryggnad av gällande bestämmelser rörande arbetsförhållanden och skydd för arbetare under arbetet. Arbetsställe ska inspekteras så ofta och så ingående som må erfordras för en effektiv tillämpning av vederbörliga föreskrifter. (art 2, 3, 16).

Eftersom det föreslagna undantaget för certifierade arbetsgivare inte utesluter lagreglerad tillsyn torde förslaget enligt ILO-kommitténs bedömning inte stå i strid med någon ILO-konvention ratificerad av Sverige.

ILO-kommitténs slutsatser

ILO-kommittén har inte funnit att förslagen står i strid med någon ILO-konvention ratificerad av Sverige.

I handläggningen av detta ärende har deltagit undertecknad ordförande och ledamöterna Hult, Middelman, Kovar, Beckman, Söderlöf, Thapper, Bengtsson och ersättaren Jonsson. Närvarande har varit ersättarna Eriksson, Frank, Roström, Karlsson, Schmidt, Jonsson, Engblom och Grahl samt adjungerade Monica Eng Sjölund, Arbetsmarknadsdepartementet, och sekreteraren Hiljemark samt undertecknad sekreterare.

Peter Strömberg

Petra Herzfeld Olsson